

JELENTÉS

A BEKEY IMRE GÁBOR BARLANGKUTATÓ

CSOPORT

2019. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Tartalomjegyzék

1. FELTÁRÓ TEVÉKENYSÉG.....	4
1.1. <i>Sünovoda bontása</i>	4
2. TUDOMÁNYOS VIZSGÁLATOK.....	9
2.1 <i>Átfogó denevérszámlálás a Pál- völgyi-barlangban</i>	9
3. DOKUMENTÁCIÓS MUNKÁK.....	11
4. EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK.....	11

1. FELTÁRÓ TEVÉKENYSÉG

Kutatócsoportunk 2018. év folyamán a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 513/2/2003 és 509/2/2003. sz. engedélyei alapján végezte a Pál-völgyi- barlang (kat. sz.: 4762/2) feltáró kutatását. Összesen 63ponton végeztünk bontási munkákat az ismert szakaszok mögött feltételezhető további járatok feltárása érdekében. A feltáró kutatásra mintegy 750 munkaórát áldoztunk. Az idén felfedezés nem történt.

Kutatási pontok:

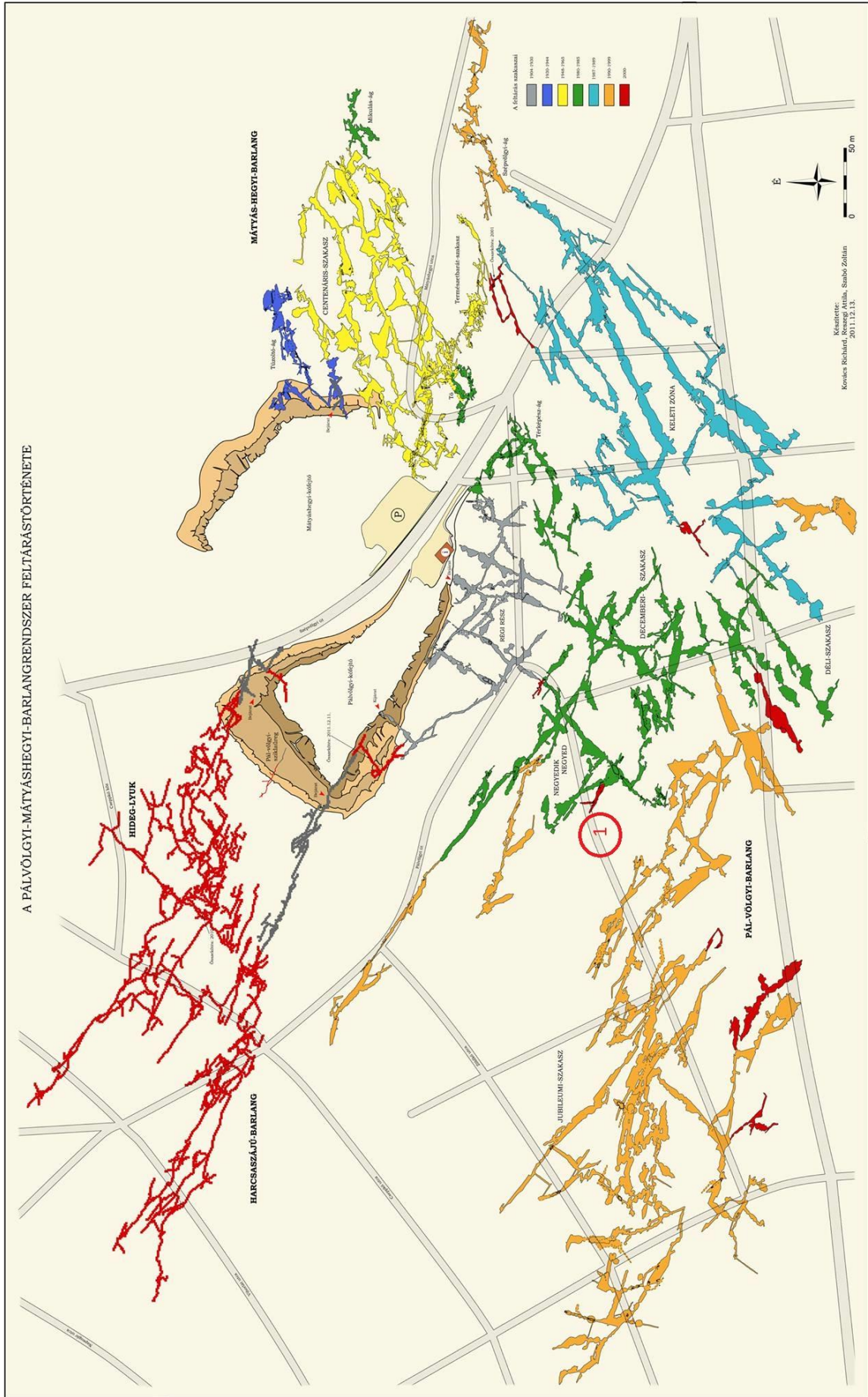
1.1/Sünóvoda bontása

A tavaly elhatározott infrastruktúra kiépítése megtörtént. Áramot vezettünk le a bontási pontra, csövet és ventilátort vittünk be. Ennek segítségével szellőztettük a végpontot, valamint az áram segítségével egy vésőgépet is üzemeltetünk a bontás elősegítése érdekében. Sajnos a kiszállítási útvonal már nagyon hosszú, így a depózás idő és energia igényes bontást jövőre is kívánjuk

folytatni.

A PÁLVÖLGYI-MÁTYÁSHEGYI-BARLANGRENDSZER FELTÁRÁSTÖRTÉNETE

2 . TUDOMÁNYOS VIZSGÁLATOK

Ebben az évben is átfogó denevérszámlálás, denevérkullancs gyűjtés, vízkémiai vizsgálat és klimatológiai mérés történt a Pál- völgyi-barlangban. Ezekben csoportunk nagy segítséget nyújtott elősegítve a tudományos eredmények megismerését.

Ezeknek a vizsgálatoknak egyes részei még feldolgozás alatt vannak.

2.1 Átfogó denevérszámlálás a Pál- völgyi-barlangban.

A Pál-völgyi-barlangrendszer szűkebb értelemben vett Pál-völgyi szakaszán telelő denevér-állomány átfogó felmérését 2019-ben február 10-én végeztük el. A számlálás ez alkalommal is a barlangnak arra a mintegy 7 km hosszúságú „központi” zónájára terjedt ki, ahol a korábbi tapasztalatok alapján egyáltalán számítani lehetett denevérek jelenlétére. Az állatok érintése nélkül, kizárólag szemrevételezéssel történő vizsgálatban 9 brigádban összesen 22 fő vett részt – köztük négy fajhatározásban jártas szakember is.

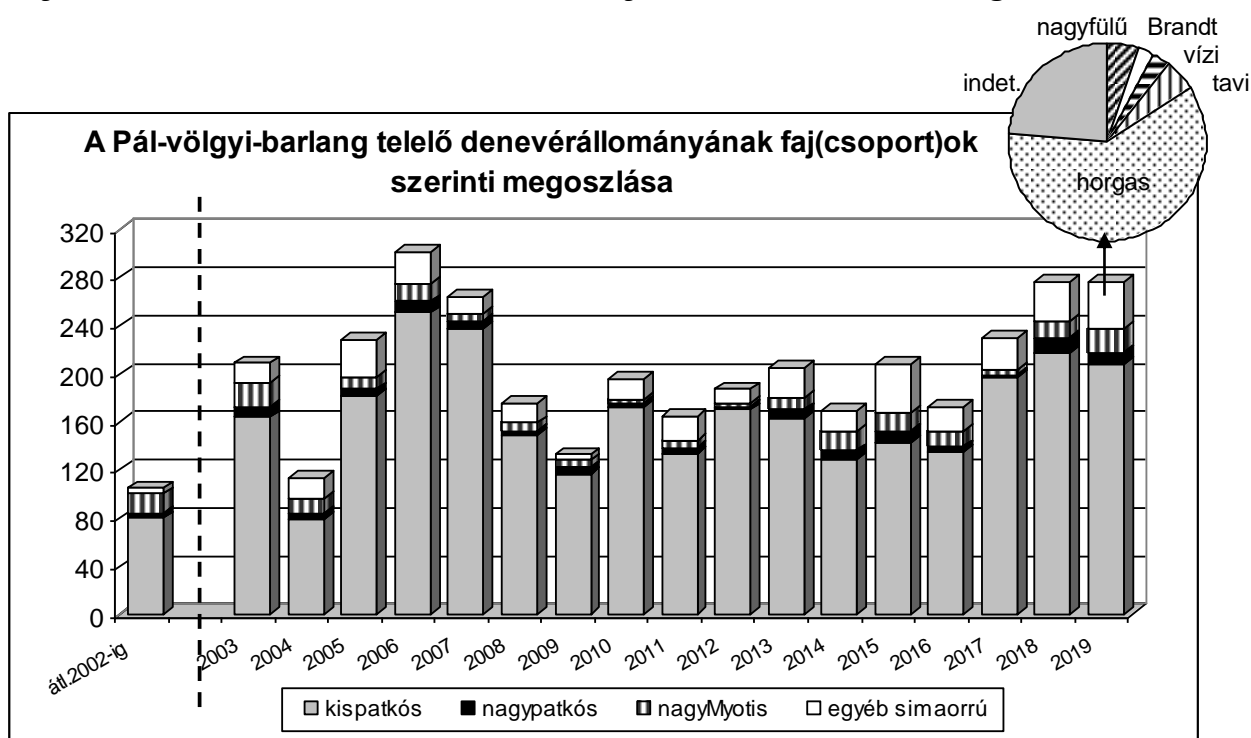
A felmérés során ismét magas egyedszámot, **összesen 276 példányt** regisztráltunk; a részletes eredmények barlangszakaszok és faj(csoport)ok szerinti bontásban az alábbiak voltak:

barlangszakasz	kis	nagy	nagy Myotisok	kistermetű simaorrú fajok	Összesen
	patkósdenevér				
Régi Rész	115	1	11	16	143
Decemberi- szakasz	76	6	10	16	108
Térképész-ág	7	2	-	2	11
Negyedik Negyed	1	-	-	-	1
Déli-szakasz	6	-	-	4	10
Keleti-zóna	1	-	-	-	1
1993. évi feltárások	2	-	-	-	2
Összesen	208	9	21	38	276

A **fajok szerinti összetételt** (1. ábra) tekintve, a tavalyival azonos összlétszám mellett idén kissé kevesebb patkósrú denevért találtunk: az állomány zömét alkotó kis patkósdenevérek (*Rhinolophus hipposideros*) észlelt egyedszáma most „csak” 208, a nagy patkósdenevéreké (*Rhinolophus ferrumequinum*) pedig 9 volt. Ez utóbbiak egyike gyűrűzött példány volt, amelynek a gyűrűszámát is sikerült leolvasni (N8777). Így kiderült, hogy az akkor még nem ivarérett nőtényt 2017 májusában az Apátkúti-tónál (Visegrád) gyűrűzték meg; és már tavaly is a Pál-völgyi-barlangban telelt – akkor a Decemberi- és a Déli-szakaszt összekötő Z-folyosóban, most a Térképész-ágban észleltük.

Simaorrú denevérből viszont idén több tartózkodott a barlangban. A két nagy *Myotis*-fajt 21 példány képviselte – ezek száma 2003 óta most első alkalommal

emelkedett húsz fölé (az 1950-es években még százas nagyságrendű állományuk általunk észlelt csúcslétszáma 1990-ben 27 egyed volt). Faj-szinten hetet lehetett meghatározni: 5 közösleges denevérnek (*Myotis myotis*), 2 pedig hegyesorrú denevérnek (*Myotis blythi*) bizonyult. A kisebb termetű simaorrú fajokból – megközelítve a 2015-ben regisztrált 40 példányos csúcstérteket – most 38 egyedet láttunk. A szakértők szerint ezek zöme: 23 db horgasszőrű denevér (*Myotis nattereri*) volt; mellettük még 1 vízi denevért (*Myotis daubentoni*), 2 tavi denevért (*Myotis dasycneme*), valamint – most első alkalommal – 2 nagyfülű denevért (*Myotis bechsteini*) és 1 Brandt-denevért (*Myotis brandti*) sikerült meghatározni.

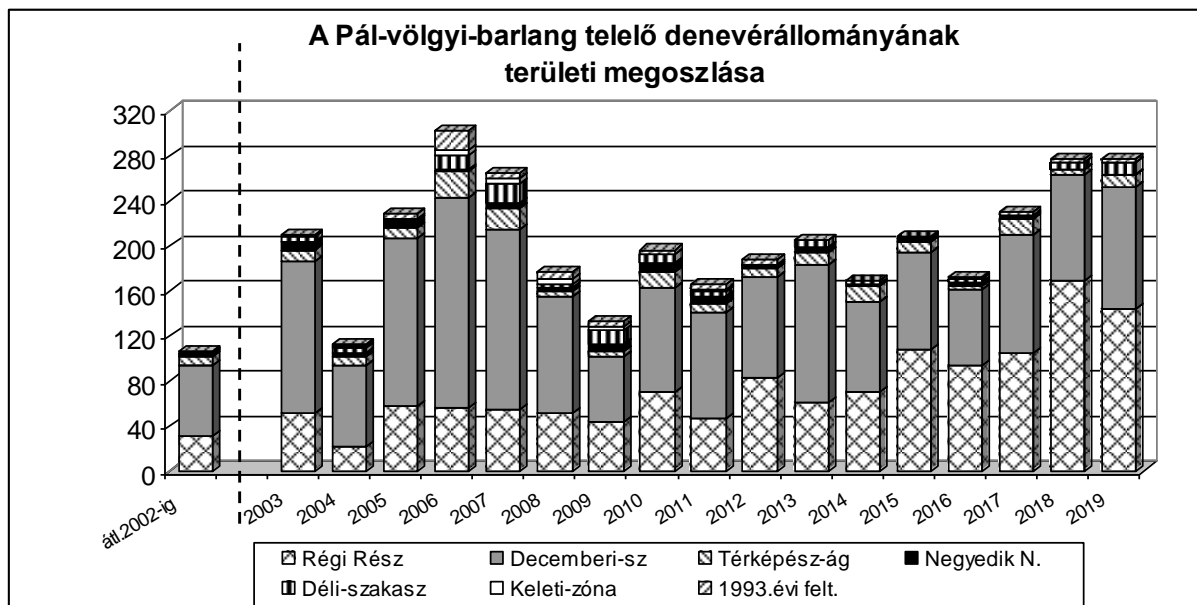

1. ábra

Az állatok **területi megoszlásában** (2. ábra) állandósulni látszik a 2015 óta tapasztalt tendencia: a többségük ismét a barlang Régi Részén tartózkodott, bár a mostani 143 példány nem képviselt olyan szélsőségesen magas arányt, mint tavaly. Ezek zöme idén is olyan járatokban függeszkedett, amelyeket évente csupán egyszer, az átfogó számlálás alkalmával keresünk fel: a Vészkijárat-hasadékban 53 egyedet, míg az Omladék-teremtől a Rádium-teremig 37 egyedet regisztráltunk. De viszonylag sok denevér volt a kiépített-kivilágított részekben is: így például a Hosszú-folyosó – Tyúklétra térségében 13 példányt, a kijárat előtti rövid szakaszon pedig 8 példányt észleltünk.

A Decemberi-szakaszon most 108 példány tartózkodott (ez a 2015 előtti átlag 59 %-kal szemben csak az állomány 39 %-a); míg a magas összlétszám dacára a további barlangrészek közül csak a Térképész-ágban és a Déli-szakaszon volt az átlagosnál több denevér (11 illetve 10 példány). A Jubileumi-szakasz 1993-ban feltárt előterében (ahol eddig csupán egyetlen alkalommal, a 301 példányos „csúcsevnek” számító 2006-ban láttunk jelentősebb számú, 17 db denevért) most 2 egyed, míg a mindig is gyéren lakott Negyedik Negyedben és Keleti-zónában 1-1 példány függeszkedett.

2. ábra

Megemlítjük továbbá, hogy ezzel egyidőben a rendszer két másik „denevéres” tagjában kutató csoportok is végeztek állományfelmérést. A számlálás a **Harcsaszájú-barlang** esetében összesen **133** példányt (102 db kis és 6 db nagy patkósdenevért, illetve a két nagy *Myotis*-faj 25 egyedét); a **Hideg-lyukban** pedig összesen **64** példányt (48 db kis és 3 db nagy patkós-denevért, a két nagy *Myotis*-faj 12 egyedét, és 1 db kisebb termetű simaorrú denevért) eredményezett.

Mindösszesen tehát a **Pál-völgyi-barlangrendszer** 2019. február 10-én regisztrált telelő állománya – változatlanul megközelítve az 500 példányt – **473 egyed** volt.

2. DOKUMENTÁCIÓS MUNKÁK

2019. évben is folytattuk a Pál- völgyi-barlang digitális fotódokumentálását, valamint az új illetve már ismert, de még fel nem mért részek térképezését.

Jelentésben a Fotókat Kalotai Zsófi készítette.

3. EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK

A Csoportunk az év folyamán barlangi kirándulásokat szervezett a Bükki és Alsóhegyi barlangokba. Valamint túrákat tettünk a környező országok karsztvidékén is.

Valamint részt vettünk Aggtelek és környékén végzett feltáró munkákban, valamint a Caninn fensíkon kiemelten a Gortáni

Sismában, Laricetoban rendszerekben. Illetve új elemként W Le Donne barlang 1230 mélységében segítettük a feltárásokat. Ezekből szerzett tapasztalatok a Pál- völgyi-barlang kutatásában is jól hasznosíthatók.

A rendszeres hétvégi kutatómunka mellett augusztus elején ismét kettő hetes expedícióban vettünk részt Montenegróban, a Kotori-öböl térségében.

Továbbá 2 kutatónk Franciaországi barlangkutató expedícióban vett részt.

A Társulat egyéb rendezvényei közül a Szakmai napon, és a Barlangnapon valamint Hágó-kupán és Lakatos-kupán képviseltük csoportunkat.

Több alkalommal biztosítottunk túravezetést a Pál- völgyi-barlang, Nagykőr és Jubileumi szakaszaira engedélyezett látogatótúrákhoz.

Tóth Attila kutatásvezető. Ig.szám: 2014/280